

Belügyi Szemle: a bátor vállalkozás, az igazodási pont, a közösségteremtő fórum

Gárdonyi Gergely

Dr. PhD, adjunktus, mb. tanszékvezető, egyetemi docens, rendőr ezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar,
Széchenyi István Egyetem,
Állam- és Jogtudományi Kar
gardonyi.gergely@uni-nke.hu

Bátorság

Végigolvasva az elmúlt hét évtized jubileumi köszöntőit azon tűnődtem, hogy ez a folyóirat, amelyet a későbbi, mérvadó források szerint pártutasítás hívott életre hetven évvel ezelőtt (Déri, 1993), milyen nagyszerű utat járt be. Mennyire nehéz feladat előtt állt Déri Pál akkor, amikor kezdő szerkesztőként egy olyan lapot kellett elindítania, amelyről már akkor tudta, hogy tudományos jellegénél fogva alkalmasint rendszerkritikus lesz (Déri, 2003). Mennyire nehéz lehetett, amikor Finszter Géza az általa csínytevésként aposztrofált cikkek leközlésével vállalta döntésének következményeit (Finszter, 1993). Remekül ismerték fel a szerkesztők már az első negyven évben: a fejlődés egyik kulcsa a tudományos igényű kritika megfogalmazása – enélkül ugyanis nincs vita. Vita nélkül pedig nincs haladás, még egy rendészeti szervnél sem.

Olyan értő és különösen bátor kezekbe került tehát a folyóirat, akik képesek voltak a hivatalostól eltérő véleményeknek is helyt adni (Déri, 1993), sőt, bátorítani a szerzőiket a sokszor rendszerkritikus gondolataik, tudományos kutatásaik eredményeinek megírására. Bátorság volt ez a szerzők részéről is, hiszen egy hierarchikusan felépített szervezet munkatársaként gondolkodni, jobbitó ötleteket, javaslatokat publikálni, azokat képviselni, rendszerkritikát megfogalmazni azért, hogy ennek révén az általa is szeretett szervezet jobba és eredményesebbé váljon: bátor cselekedet.

És erre a bátorságra szükség van minden korban, így ma is.

Többek között ennek az attitűdnek köszönhetjük saját szűkebb szakterületemen, a krimináltechnika területén az évtizedek óta tapasztalható szárnyalást is. Egyesek szerint túl sok bűnügyi technikai témájú cikket közölt a Belügyi Szemle az első huszonöt évben (Vincze, 1968). Ma már tudjuk, hogy főként

Kertész Imre és Katona Géza nevéhez fűződtek ezek az alkotások. Ennek volt köszönhető például az, hogy a mikroméretű anyagmaradványokban rejlő lehetőségek figyelembevétele egy bűnügyi helyszínen ma már evidencia. És ez volt a kezdete annak a fejlődésnek is, amelyen a bűnügyi technika az elmúlt fél évszázad során keresztülment (Gárdonyi, 2011).

Ezért is támogatja – nagyon helyesen – a rendőri felsővezetés ma is olyan jelentős anyagi eszközökkel és intézkedésekkel a bűnügyi technikai szakterületet, mert fel tudunk mutatni olyan korszakos elődöket, mint Kertész Imre, Katona Géza és Pusztai László, akik lefektették azokat a szakmai alapokat, amelyeken a következő professzori generáció is felnevelkedett (Herke, Kovács, Fenyvesi, Balláné). Ezekre az elméleti alapvetésekre a mai napig koncepciókat, stratégiát építünk a tudományban és a mindennapok gyakorlatában egyaránt. Természetesen kellett ehhez egy – a világtrendben is bekövetkező változás –, amely a technológia fejlődésével és – legyünk őszinték a CSI sorozatok hatására (Kovács, 2018) – mind nagyobb jelentőséget tulajdonít a kriminalisztikának és mind jobban bízza (talán túlzottan is) a bűnösség kérdésének megalapozottságát a tárgyi bizonyítékokra (Nogel, 2020).

Igazodási pont

Ha valaki egy bizonyos szakkérdésben szeretne elmélyülni, akkor a szakterületen vezető kiadványt kutatja fel, amelyből informálódhat. „*Ha pedig ez a valaki a rendészettel foglalkozik, akkor szinte biztos, hogy a Belügyi Szemlét fogja kinyitni.*” (Pintér, 2013). Azokban az időkben – írta az induló Belügyi Szemlééről Király Tibor – ez a lap volt az egyetlen olyan magyarországi folyóirat, amely a büntetőjogi diszciplínákat – a büntetőjogot, eljárást, a kriminalisztikát, a kriminológiát – tekintette a tárgyának (Király, 1968).

A Belügyi Szemle hazai viszonyaink között megkerülhetetlen.

A Belügyi Szemlében közölt írásoknak súlya van. Nem mindegy ugyanis, hogy például adott kriminalisztikai kérdés kapcsán a folyóirat rendszeres szerzői mit gondolnak. Az állomány olvassa, a kutatók pedig rendre hivatkozzák őket.

A Belügyi Szemlében találkozik az elmélet és a gyakorlat. A folyóiratnak rendszeres szerzői ugyanis olyan gyakorlati szakemberek, akik tudományos fokozattal rendelkeznek (vagy épp arra törekednek). Adott témában többen kutatnak úgy, hogy mindeközben a hétköznapi életben is azzal foglalkoznak. A kutatási témáik pedig gyakran olyanok, amelyek a mindennapi munkában számukra érdekes vagy kihívást jelentő, esetleg problémát okozó jelenségekként jelentkeznek. Ezek publikálása támpontot adhat a többi kutató számára is.

A Belügyi Szemle nem nélkülözi ugyanakkor alkalmanként a mélyebb, elméleti kérdések tárgyalását sem, bepillantást adva ezzel a folyóirat lapjait forgató gyakorlati szakemberek számára a munkájuk elméleti alapjait jelentő összefüggésekbe.

Napjainkban több szakember tollából olvasni azt a divatosan csengő kifejezést, hogy „legyen gyakorlatiasabb a kutatás és az oktatás”. Természetesen ez jogos igény, ugyanakkor hozzá kell tenni, hogy megalapozott elméleti ismeretek nélkül nem lesz senki jó (gyakorlati) szakember. Azokban a helyzetekben ugyanis, amikor olyan szakmai vagy jogi kérdésben kellene döntést hoznia, amellyel korábban még nem találkozott, nem lesz képes jól megalapozott elméleti ismeretek nélkül helyes elhatározásra jutni. Ezért fontos, hogy legyenek alap kutatások és az oktatásban is kérjék számon az elméleti ismereteket.

Ebben a kihívásban kiemelt szerepe van a folyóiratnak, ugyanis szerzőgárdájának egyharmada tudományos fokozattal rendelkezik (Dános, Hornyik & Szabó, 2021), ugyanakkor az újság nem veszítette el olvasmányos stílusát és ilyen módon képes lehet elméleti ismereteket közvetíteni a gyakorló szakemberek felé.

A Belügyi Szemle hazánkban minden rendészeti kutatónak igazodási pont.

Közösségteremtő fórum

A Belügyi Szemlébe írni egy közösséghez való tartozást jelent. Azok a szerzők, akik e jubileumi számban a szerkesztőség felkérésére írást közölnek, mind meghatározó részei a lap újkori vagy korábbi történetének: ismerik egymást, hivatkozzák egymás műveit, és reflektálnak egymás írásaira. Kötődnek a Belügyminisztériumhoz tartozó valamelyik szakterülethez hivatásos állományú alkalmazottként vagy külső kutatóként, oktatóként. Valamennyiük érdeklődési területe hasonló, így a problémáik is azok, amelyekre különböző megoldást találnak azzal, hogy abban elmélyülnek és az eredményét közzé teszik.

A Belügyi Szemle szerepe meghatározó abban is, hogy bizonyos – a szervezettel vagy az állománnyal – történt változások, aktuális problémák megismerhetők és az utókor számára kutathatók belőle. A folyóiratban gyakran olvashatunk sikeresen vagy épp tanulságokkal megoldott bűnügyeket is, amelyekben az olvasó önmagára vagy hasonló, maga által nyomozott büntetőügyre ismerhet.

Fejlődés

A Belügyi Szemle szerkesztőségét mindig is érdekelte a saját lapjának olvasottsága, szakmai megítélése. Kezdetben a fejlődést a példányszám emelkedésében

mérték. Jelentős eredmény volt, amikor az induló kétezres példányszámból kilenc évvel később már nyolcezres, tíz év múlva pedig közel tízezer példányszámot ért el a folyóirat (Lipovszky, 1968). A fejlődés azonban nem csak ebben mérhető, tudták ezt az akkori szerkesztők is, ezért olvasói ankétokat tartottak, a kiemelkedő szerzőiket minden évben baráti beszélgetésre hívták meg (ugyanígy jártak el a nyomdászaikkal is!), és a szerzői statisztika készítésével néhány év alatt elérték, hogy inkább motiválták és szabadnapot biztosítottak munkatársaik részére a rendészeti vezetők, semmint gátolták volna őket publikációs tevékenységükben (Déri, 1993).

Napjainkban a példányszám már nem releváns mutató. Ezzel együtt nagy értéke a Belügyi Szemlének, hogy még mindig kézbe vehető, forgatható lapszámokat produkál amellet, hogy elektronikusan is elérhető. Ezt a kettősséget, amely egy konzervatív értékrendet is képvisel, a fejlődés iránti igény mellett sem szabad feladni!

Az a heroikus munka, amit Déri Pál és Finszter Géza a rendszer részeként és kritikusaként végzett az első három évtizedben, majd az az eredmény, amit Korinek László a hazai tudományos életben való presztízis megteremtése érdekében (Korinek, 1993) elért, lenyűgöző. Amit pedig a mai lapvezetés tesz azért, hogy a Belügyi Szemle a hazai tudományos életben megőrizze rangját, a nemzetközi piacon is markánsan megjelenjen, sőt a digitális világban is elfoglalja pozícióit (Dános, Hornyik & Szabó, 2021) példaértékű és mindannyiunk hasznára válik majd.

Kívánok ehhez a következő időszakra a szerkesztőknek sok erőt, a szerzőknek bátorságot, az olvasóknak pedig további örömeiket!

Felhasznált irodalom

- Dános V., Hornyik Zs. & Szabó Cs. (2021). Tükör - A Belügyi Szemle útja a kvartilisek táborába – fejlesztések, eredmények, feladatok. *Belügyi Szemle*, 69(1), 11–33. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.1.1>
- Déri P. (1993). Néhány szerkesztőségi tapasztalat. *Belügyi Szemle*, 31(1), 9–13.
- Déri P. (2003). Az 50 éves Belügyi Szemlére emlékezve. *Belügyi Szemle*, 51(1), 5–16.
- Finszter G. (1993). Főszerkesztői önvallomás. *Rendészeti Szemle*, 31(1), 14–18.
- Gárdonyi G. (2011). Szemelvények a bűnügyi technika hazai történetéből *Belügyi Szemle*, 59(Special Issue), 89–99.
- Király T. (1968). Interjú a Belügyi Szemléről. *Belügyi Szemle*, 6(1), 54–63.
- Korinek L. (1993). Egy folyóirat évfordulói. *Rendészeti Szemle*, 31(1), 5–8.

- Kovács G. (2018). A „CSI”-hatás. In Ambrus I. & Németh I. (Szerk.), *Büntetőjogi dolgozatok Gellér Balázs születése ötvenedik évfordulójának ünnepére* (pp. 50–58). Dialóg Campus Kiadó.
- Lipovszky J. (1968). 15 éves a Belügyi Szemle. *Belügyi Szemle*, 6(1), 7–13.
- Nogel M. (2020). *A szakértői bizonyítás aktuális kérdései*. HVG-ORAC.
- Pintér S. (2013). Hatvanéves lett a Belügyi Szemle. Pintér Sándor belügyminiszter előszava. *Belügyi Szemle*, 61(1), 5–6.
- Vincze Z. (1968). Interjú a Belügyi Szemlééről. *Belügyi Szemle*, 6(1), 54–63.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Gárdonyi G. (2022). Belügyi Szemle: a bátor vállalkozás, az igazodási pont, a közösségteremtő fórum. *Belügyi Szemle*, 70(11), 2281–2285. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.11.24>